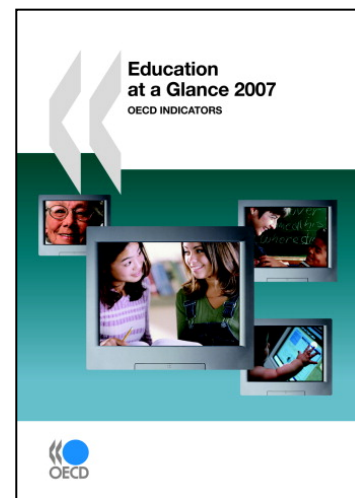

Education at a Glance 2007: OECD Indicators

Summary in Danish

Education at a Glance 2007: OECD-indikatorer

Sammendrag på dansk

- *Education at a Glance* er et årligt sammendrag af data om uddannelsessystemer i OECD-lande og partnerlande, med fokus på følgende nøgleområder: Deltagelse i og præstationer indenfor uddannelse, udgifter, livslang uddannelse og skoleforhold.
- 2007-udgaven ser nærmere på videregående uddannelse og viser, at der – til trods for den hurtige vækst i andelen af personer med videregående uddannelser – endnu ikke er tegn på, at de uddannelsesmæssige kvalifikationer bliver mindre værd.
- Og for første gang udforsker *Education at a Glance* uddannelseseffektiviteten og kommer med nogle indikationer for den indsats, der kræves, hvis effektiviteten og udbyttet af investeringerne i uddannelsesområdet skal øges, i lighed med den udvikling som allerede er set indenfor andre områder .

Education at a Glance er OECD's årlige opsummering af data og analyser om uddannelse, og indeholder en række fyldige, sammenlignelige og up-to-date indikatorer om uddannelsessystemerne i de 30 medlemslande i OECD og en række partnerøkonomier. De omhandlede hovedområder er:

- Deltagelse i og præstationer indenfor uddannelse
- Offentlige og private udgifter til uddannelse
- Den aktuelle situation for livslang uddannelse
- Forholdene for elever og lærere

2007-udgaven undersøger effekten på arbejdsmarkedet af stigningen i andelen af personer med videregående uddannelser. Andelen der har gennemført videregående uddannelser er vokset betydeligt i OECD-landene i de seneste årtier, men bliver det stigende udbud af veluddannede arbejdstagere matchet med skabelsen af højtbetalte jobs? Eller vil alle med en universitetsgrad en skønne dag arbejde for mindsteløn? Ved at bruge de seneste data og indikatorer, der er sammenlignelige blandt OECD-lande viser *Education at a Glance 2007*, at ekspansionen i de videregående uddannelser har haft en positiv indvirkning både på den enkeltes økonomi og på de nationale økonomier, og at der indtil videre ikke er tegn på en "inflation" i værdien af uddannelse.

For første gang undersøger *Education at a Glance* også problemet omkring uddannelseseffektiviteten (indikator B7). Selv om denne indikator kun er tentativ, afslører den dog hvilken indsats, der kræves for, at uddannelsesområdet skal kunne genopfinde sig selv på måder, som andre professioner allerede har gjort, med henblik på at øge udbyttet af uddannelsesinvesteringerne i en tid med øget pres på offentlige budgetter.

Nøgleresultater i denne udgave:

Der har generelt været en mærkbar stigning i antallet af personer, der har gennemført en ungdomsuddannelse i OECD-landene.

I 22 ud af de 29 OECD-lande, og i partnerøkonomierne Estland, Israel, Den Russiske Føderation og Slovenien har 60% voksne eller flere nu gennemført mindst en ungdomsuddannelse, hvorimod 26% har gennemført en videregående uddannelse. Resultaterne viser også følgende:

- Andelen af de 25- til 34-årige i OECD-landene, der har taget en ungdomsuddannelse, er i gennemsnit 13 procentpoint højere end den tilsvarende andel for de 45- til 54-årige.

- I alle OECD-lande er der mere end tre gange større sandsynlighed for, at yngre voksne (25-34) har en naturvidenskabelig uddannelse end ældre voksne (55-64). Dette forhold falder dog til under to indenfor ingeniørfag. I Danmark, Tyskland, Ungarn og Norge vil der snart være flere ingeniører, der forlader arbejdsmarkedet, end der er kommet ind i de seneste år.

**Tabel A1.1a. Gennemført
uddannelse: Voksenbefolkning
(2005)**

Table 1

Parameter	Condition 1	Condition 2	Condition 3	Condition 4	Condition 5	Condition 6	Condition 7	Condition 8	Condition 9
Physical Properties									
Density (g/cm³)	1.23	1.25	1.27	1.29	1.31	1.33	1.35	1.37	1.39
Viscosity (Pa·s)	0.012	0.015	0.018	0.021	0.024	0.027	0.030	0.033	0.036
Surface Tension (N/m)	0.025	0.028	0.031	0.034	0.037	0.040	0.043	0.046	0.049
Thermal Conductivity (W/m·K)	0.15	0.16	0.17	0.18	0.19	0.20	0.21	0.22	0.23
Heat Capacity (J/kg·K)	1800	1850	1900	1950	2000	2050	2100	2150	2200
Chemical Properties									
pH	7.2	7.5	7.8	8.1	8.4	8.7	9.0	9.3	9.6
Conductivity (S/cm)	0.05	0.06	0.07	0.08	0.09	0.10	0.11	0.12	0.13
Refractive Index	1.33	1.34	1.35	1.36	1.37	1.38	1.39	1.40	1.41
Dielectric Constant	2.5	2.6	2.7	2.8	2.9	3.0	3.1	3.2	3.3
Biological Properties									
Growth Rate (1/d)	0.1	0.15	0.2	0.25	0.3	0.35	0.4	0.45	0.5
Yield (g/L)	1.2	1.5	1.8	2.1	2.4	2.7	3.0	3.3	3.6
Substrate Conversion (%)	85	90	95	100	105	110	115	120	125
Environmental Properties									
Biodegradability (%)	95	98	100	102	105	108	110	112	115
Ecotoxicity (LD50 mg/kg)	1500	1600	1700	1800	1900	2000	2100	2200	2300
Stability (h)	100	120	140	160	180	200	220	240	260

- Yngre mennesker tager i stor udstrækning samfundsvidenskabelige uddannelser. Næsten en tredjedel af den voksne befolkning har valgt disse uddannelser, mens yngre voksne har taget næsten 3,5 gange så mange universitetsgrader indenfor de samfundsvidenskabelige uddannelser som ældre voksne.

- Forholdet mellem yngre og ældre aldersgrupper, der studerer undervisningsfag/pædagogik, er tæt på at være i balance i OECD-landene. I Danmark, Tyskland, Holland, Sverige og Storbritannien er dette forhold dog skævt, hvilket indikerer et potentielt problem, når der skal findes erstatninger for underviserne, efterhånden som den ældre generation i de kommende år går på pension.

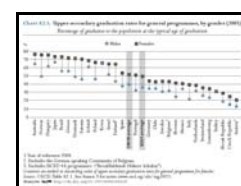
Flere unge mennesker opnår en ungdomsuddannelse, og kønsfordelingen ændrer sig.

Siden 1995 er andelen med fuldført ungdomsuddannelse steget med gennemsnitlig 7% i OECD-lande med sammenlignelige data. I 21 ud af 24 OECD-lande er andelen over 70%, mens den i Finland, Tyskland, Grækenland, Irland, Japan, Korea og Norge er lig med eller overstiger 90%. Samtidig er forskellen mellem andelen i Mexico og Tyrkiet på den ene side og andre OECD-lande på den anden side blevet mindre.

- Kvinder har nu en højere sandsynlighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse end mænd – modsat det historiske mønster. Fuldførelsesprocenterne for kvinder ligger kun lavere end mændenes i Korea, Schweiz og Tyrkiet, og det er kun i partnerøkonomien Slovenien, at de er de samme som for mændene.

- Selv om mænd i mange lande er mest tilbøjelige til at vælge erhvervsfaglige uddannelser, er der i næsten halvdelen af de repræsenterede lande enten ingen forskel eller en højere andel af kvinder, der vælger disse uddannelser.

Diagram A2.3. Andelen der gennemfører en ungdomsuddannelse, efter køn (2005)

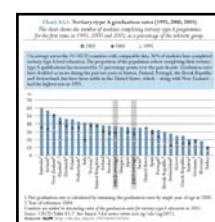
Antallet af personer, der opnår en videregående uddannelse, stiger også.

I de 24 OECD-lande med sammenlignelige data har et gennemsnit på 36% af de unge i den relevante aldersgruppe taget en uddannelse på niveau med en lang eller mellemlang videregående uddannelse. I Østrig, Finland, Italien, Portugal, Den Slovakiske Republik og Schweiz er andelen fordoblet i løbet af de sidste 10 år. Der er dog store forskelle mellem landene i andelen af unge, der tager en lang eller mellemlang videregående uddannelse eller en kort videregående uddannelse. Indikatorer viser følgende:

- Andelen der fuldfører en uddannelse på niveau med en lang eller mellemlang videregående uddannelse spænder fra omkring 20% eller mindre i Østrig, Tyskland og Tyrkiet til mere end 40% i Australien, Danmark, Finland, Island, Italien, Holland, New Zealand, Norge og Polen. Andelen tenderer mod at være højere i lande, hvor uddannelserne der udbydes er af kortere længde.

- Andelen der fuldfører en uddannelse på niveau med en kort videregående

Diagram A3.1. Andelen der gennemfører en Videregående-type A uddannelse (1995, 2000, 2005)

uddannelse udgør 9%, mens 1,3% opnår forskningskvalifikationer.

- I de 19 OECD-lande, hvor data er tilgængelige, gennemfører gennemsnitligt 30% af de studerende, der er tilmeldt videregående uddannelser, ikke uddannelsen.

Der er store variationer i andelen af unge mennesker, der forventer at fortsætte på en videregående uddannelse.

Omkring 57% af de 15-årige i OECD-landene forventer at skulle på universitet. Denne andel varierer dog fra 95% af de studerende i Korea til blot 21% i Tyskland. Indikatorer viser, at forventningerne varierer i de enkelte lande i henhold til personlige præstationsniveauer, køn, socioøkonomisk baggrund og indvandrerstatus.

- Data indsamlet i 2003 gennem PISA (OECD's Programme for International Student Assessment) viser, at 15-åriges forventninger til færdiggørelse af en uddannelse på universitetsniveau hænger nøje sammen med deres præstationer i matematik og læsning.

- Uanset deres relative akademiske evner er 15-årige med en lavere socioøkonomisk baggrund mindre tilbøjelige til at have forventning om, at færdiggøre en videregående uddannelse end de med en højere socioøkonomisk baggrund.

- I de fleste lande forventer 15-årige studerende med indvandrerbaggrund, i højere grad end øvrige studerende, at færdiggøre en uddannelse på universitetsniveau. Disse studerendes forventninger er relativt set endnu højere, når de sammenlignes med indfødte studerende med tilsvarende evner og socioøkonomisk baggrund.

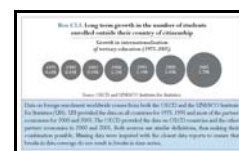
Skoler og samfund står over for store udfordringer med hensyn til integrationen af indvandrere.

International migration er blevet et nøgleemne i de fleste OECD-lande og har udløst en intens debat om, hvordan indvandrere med succes kan integreres i samfundet og på arbejdsmarkedet. PISA føjer et vigtigt, nyt perspektiv til diskussionen ved at evaluere den uddannelsesmæssige succes for de 15-årige i indvandrerfamilier. Det står klart, at der venter uddannelsessystemerne store udfordringer forude, især i Europa. Indikatorer viser følgende:

- Blandt de 14 OECD-lande med store befolkningsgrupper af indvandrere mangler førstegenerationselever et gennemsnit på 48 point på PISA matematikskalaen – svarende til mere end et skoleårs udvikling – i forhold til de indfødte elever. Det præstationsmæssige efterslæb for andengenerationselever ligger også stadig så højt som 40 point. I Canada, Luxembourg, Sverige og Schweiz samt partnerøkonomien Hong Kong-Kina er andengenerationselevernes præstationer betydeligt bedre end førstegenerationselevernes, og præstationsforskellen er reduceret med 31 point i Schweiz og 58 point i Sverige.

- Det præstationsmæssige efterslæb hos elever med indvandrerbaggrund

[Boks C3.1. Langtidsvækst i antal studerende tilmeldt udenfor deres hjemland](#)

varierer meget mellem landene; fra ubetydelige point i Australien, Canada og New Zealand til mere end 90 point i Belgien og Tyskland, selv for andengenerationsbørn.

Få lande kan tillade sig at være afhængige udelukkende af familier med økonomisk og/eller menneskelig kapital for at kunne give samfundet højtuddannede personer.

Der er stor variation blandt lande med hensyn til, hvor godt det lykkes dem at få studerende fra familier med arbejderbaggrund til at tage en højere uddannelse. Det faldende antal jobs til ufaglærte i industrilande peger i retning mod, at man risikerer, at lavtuddannede arbejdstagere bliver en stigende social byrde og muligvis står overfor øget ulighed. En udligning af forskelle mellem velhavende og mindre velhavende studerende er ikke blot et spørgsmål om ligestilling, men også en måde, hvorpå man kan forøge rekrutteringsgrundlaget til højtuddannede jobs og øge den samlede konkurrenceevne. Indikatorer viser følgende:

- I mange lande er det væsentligt mere sandsynligt, at de studerende tager en højere uddannelse, hvis deres fædre har taget en højere uddannelse. Irland og Spanien yder den mest ligelige adgang til højere uddannelser, hvorimod der i Østrig, Frankrig, Tyskland og Portugal kun er halv så stor sandsynlighed for, at studerende med arbejderbaggrund tager en højere uddannelse sammenlignet med, hvad deres andel af befolkningen ville berettige.

Jo længere uddannelse personer har, desto større sandsynlighed er der for, at de er i beskæftigelse og tjener mere.

Økonomierne i OECD-lande afhænger i stigende grad af en stabil tilgang af veluddannet arbejdskraft, og dette er en tendens, som forventes at blive styrket. Efterhånden som befolkningerne i OECD-landene bliver ældre, vil højere uddannelsesniveauer og længere tid på arbejdsmarkedet være medvirkende til, at andelen der er afhængig af forsørgelse mindskes og hjælpe med til at afhjælpe finansieringsbyrden af offentlige pensioner. Indikatorer viser følgende:

- Beskæftigelsesgraden stiger med gennemført uddannelse i de fleste OECD-lande. Med få undtagelser er beskæftigelsesgraden for personer med en videregående uddannelse mærkbart højere end for personer med en ungdomsuddannelse.

- Kvinders beskæftigelse er en afgørende faktor i den generelle beskæftigelse. De syv lande med den højeste beskæftigelse for personer i aldersgruppen 25 til 64 år - Danmark, Island, New Zealand, Norge Sverige, Schweiz og Storbritanien - er også blandt de lande, der har den højeste beskæftigelsesgrad for kvinder.

- Forskellene i beskæftigelsesgraden mellem mænd og kvinder er størst blandt de mindre veluddannede. For personer uden en ungdomsuddannelse er sandsynligheden for beskæftigelse 23% højere for mænd end for kvinder. Denne forskel falder til 10 procentpoint for de mest veluddannede.

Diagram A9.1 Privat, intern forrentning for en person med en universitetsuddannelse, ISCED 5/6 (2003)

- I 25 OECD-lande og for partnerøkonomien Israel havde personer med en universitetsgrad og forskeruddannelse indtægter, der var mindst 50% større end personer, hvis højest gennemførte uddannelse lå under en ungdomsuddannelse.

OECD-lande anvender 6,2% af deres samlede BNP på deres uddannelsesinstitutioner og er begyndt at tænke mere over effektiviteten i deres uddannelsessystemer.

Ekspansionen i uddannelse er blevet fulgt af massive finansielle investeringer. Mellem 1995 og 2004, og for alle uddannelsesniveauer samlet set, steg udgifterne til uddannelsesinstitutioner gennemsnitligt med 42% i OECD-landene. Indikatorer viser, at uddannelsesresultaterne for OECD-landene samlet set, kan øges med 22% samtidig med, at man bibeholder det aktuelle udgiftsniveau. Resultaterne viser blandt andet:

- Udgifter til kerneuddannelsesydelser (eksklusive forsknings- og udviklingsaktiviteter samt tilhørende serviceydelser) på videregående institutioner ligger gennemsnitligt på omkring USD 7.664 pr. studerende. De spænder fra USD 4.500 eller mindre i Grækenland, Italien, Polen og Tyrkiet til mere end USD 9.000 i Australien, Østrig, Danmark, Norge, Schweiz og USA.

- OECD-landene bruger i gennemsnit USD 81.485 pr. studerende i løbet af grundskole- og ungdomsuddannelsen, fra mindre end USD 40.000 i Mexico, Polen, Den Slovakiske Republik og Tyrkiet til USD 100.000 eller mere i Østrig, Danmark, på Island, i Luxembourg, Norge, Schweiz og USA.

- Lavere enhedsudgifter fører ikke nødvendigvis til lavere præstationer. Eksempelvis er de samlede udgifter i Korea og Holland under gennemsnittet i OECD, men begge er blandt de bedst præsterende lande i PISA 2003 undersøgelsen.

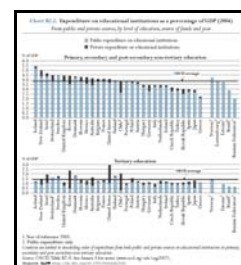
Diagram B2.1. Udgifter til uddannelsesinstitutioner som en procentdel af BNP for alle uddannelsesniveauer (1995, 2004)

Private finansieringskilder til uddannelse får større betydning...

I gennemsnit afsætter OECD-lande 13,4% af de samlede offentlige udgifter til uddannelsesinstitutioner, men dette spænder fra 10% eller mindre i Den Tjekkiske Republik, Tyskland, Grækenland, Italien og Japan til mere end 20% i Mexico og New Zealand. I 2004 kom gennemsnitligt 87% af udgifterne på alle uddannelsesniveauer fra offentlige kilder. I alle lande med tilgængelige, sammenlignelige data steg de offentlige udgifter mellem 1995 og 2004, set samlet for alle uddannelsesniveauer. De private udgifter steg dog endnu mere i næsten trefjerdedele af disse lande. Ca. 24% af udgifterne til videregående uddannelser og 20% af udgifterne til førskole-institutioner kom fra private kilder.

Diagram B2.2. Udgifter til uddannelsesinstitutioner som en procentdel af BNP (2004)

... men omfanget af privat finansiering såvel som undervisningsafgifter opkrævet af institutionerne varierer meget.

I en fjerdedel af OECD-landene (de nordiske lande, Den Tjekkiske Republik, Irland og Polen) opkræves der ikke undervisningsafgifter. I

modsatning hertil opkræver offentlige institutioner i en fjerdedel af OECD-landene og partnerøkonomierne undervisningsafgifter for nationale studerende på over USD 1.500.

- I OECD-lande, hvor de studerende skal betale undervisningsafgifter og kan nyde godt af særligt store, offentlige tilskud, ser man ikke lavere niveauer i adgangen til videregående type A uddannelser (proffessionsbachelor og universitetsuddannelser) sammenlignet med gennemsnittet i OECD.

Folk benytter uddannelsesmulighederne både tidligere og senere i livet, og flere vender blikket mod udlandet for at studere.

Selv om der er stor forskel mellem landene i deltagelsen i uformel arbejdsrelateret efteruddannelse og oplæring, har mere end 35% af befolkningen mellem 25 og 64 år i fire OECD-lande – Danmark, Finland, Sverige og USA – deltaget i den form for uddannelse og undervisning indenfor de seneste 12 måneder.

- Der er større sandsynlighed for, at voksne med et højere uddannelsesniveau deltager i uformel, arbejdsrelateret efteruddannelse og oplæring end voksne med et lavere uddannelsesniveau.

- I over halvdelen af OECD-landene tilmeldes 70% af børn på 3 til 4 år enten førskole- eller grundskoleprogrammer. I de 19 europæiske OECD-lande nåede andelen op på 75,9%.

- I 2005 var over 2,7 millioner studerende på videregående uddannelser tilmeldt uddannelser udenfor deres hjemland, hvilket udgør en 5% stigning i det totale antal optagne udenlandske studerende i forhold til det foregående år.

Undervisningstid, lærerlønnings og antallet af studerende pr. lærer varierer meget blandt landene.

Beslutningerne om, hvor mange timer og år, de studerende bruger i klasseværelset og hvilke emner, de studerer, afspejler nationale prioriteter og præferencer. Budgetmæssige hensyn er også med til at forme uddannelsessystemet: Lærerlønnings udgør den største enkeltudgift i tilvejebringelsen af skoleuddannelse og er som sådan en kritisk faktor for de politikere, der stræber efter både at bibeholde undervisningskvaliteten og holde igen på udgifterne. Selv om klassekvotienten er blevet et varmt emne i mange OECD-lande, er resultaterne omkring kvotientens betydning for de studerendes præstationer blandede. Blandt undersøgelsesresultaterne vedrørende disse grundlæggende uddannelsespolitiske spørgsmål er følgende:

- I OECD-landene udgør undervisning i læsning, skrivning og litteratur (i Danmark faget dansk), matematik og fysik næsten 50% af den obligatoriske undervisningstid for elever i alderen 9 til 11. I Australien og partnerøkonomierne Chile og Israel er 13% eller mindre af det obligatoriske pensum afsat til læsning, skrivning og litteratur, hvorimod der i Frankrig, Mexico og Holland er afsat 30% eller mere af det obligatoriske pensum til disse fag.

Diagram D3.2. Lærerlønnings (min., efter 15 års erfaring, og maks.) i grundskolen (2005)

- Lønninger til lærere med mindst 15 års erfaring i grundskolen ligger i Korea og Mexico på mere end det dobbelte af BNP pr. indbygger i disse lande. På Island, i Norge og i partnerøkonomien Israel ligger lønningerne på 75% eller mindre end BNP pr. indbygger. Lønningerne varierer fra mindre end USD 16.000 i Ungarn til USD 51.000 eller mere i Tyskland, Korea og Schweiz og til mere end USD 88.000 i Luxembourg.

- Fra 2000 til 2005 varierede den gennemsnitlige klassekvotient ikke betydeligt, men forskelle i klassekvotienter blandt OECD-lande synes at være mindsket. Klassekvotienten faldt i lande med relativt store klasser så som Japan, Korea og Tyrkiet og steg i lande med relativt små klasser så som Island.

© OECD 2007

Dette sammendrag er ikke en officiel OECD oversættelse.

Reproduktion af dette sammendrag er kun tilladt på betingelse af, at OECD copyright og titel på den originale publikation nævnes.

Sammendrag på flere sprog er oversatte uddrag af OECD publikationer, der oprindeligt blev publiceret på engelsk og fransk.

De er gratis tilgængelige på OECD Online Bookshop www.oecd.org/bookshop/

For yderligere oplysninger kan man kontakte afdelingen OECD Rettigheder og Oversættelser, Direktoratet for Offentlige Anliggender og Kommunikation på: rights@oecd.org eller pr. fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, Frankrig

Besøg vores website www.oecd.org/rights/

